

Några bilder från Carl Hermelins hvardagslif under hans krafts dagar.

Vi hafva nyss stigit upp från frukostbordet; Mor har läst ett bibelord; Far har gifvit henne en slängkyss, hvilket han aldrig underlät efter slutad morgonbön. Jag ser honom nu något framåtlutad med en stadig jernskodd käpp i handen stega ut åt gärdena. Det ligger en sten på vägen, som ej bör vara der, den petas åt sidan med käppen; står det en blommande ryssgubbe eller en tistel i hans väg så får den ett rapp. Så småningom kommer han ut till arbetsfolket, talar i regel med rättaren, granskar framför allt hästarna och det arbete som utföres af dem och körkarlarne. En felaktigt spänd sele rättas på; försummad skötsel, sträng körning eller svettiga hästar tolereras ej gerna. I öfrigt går arbetet merendels i Uppländsk dagsverkstakt. Så styr han stegen ned åt ängen der Johansson går i vall med koflocken c:a 40 st. Der stannar han gerna och språkar med sin gamle trotjenare. Det talas om "Blomästa" och "Stinta" och tjuren, om betet och fållan. Det är två goda vänner som stå och språka om gemensamma angelägenheter. Sammaledes blir det då han kommer till utgårdarne Nafstalund och Nygård. Torsell och Frida och Far äro goda vänner sedan många år. Efter den långa rondan på förmiddagen går Far och badar; framför honom marscherar fem pojkar "tack tu, tack tu." "Ni ska' veta att Far har varit kneckt i sin dar pojkar.!"

Hästarne voro Fars ögonstenar, varmblodiga hästar med bra nog massa, som dugde både under sadel och för plog. Thorsvihästarne voro välkända vida omkring i Upplandsbyggden. Då Far satt upp i sadeln på favoritstoet Stjärna, importerat från Ostpreussen, och red henne i terrängen bjöds det en ögonfägnad för den som förstod uppskatta ett sådant ekipage. Mjuka rörelser, gemensamma för både ryttere och häst och fina känslor och hjälper framträdde och komma till användning. Samma mjuka handlag och försynta behandling tillämpades då unghästarne skulle köras in. Huru heta och ostyriga de än voro från början blefvo de snart nog tämjda utan hårda medel, endast med goda lämpor. Far hade en ovanlig god förståelse af djurens psyke, framför allt hästarnes.

När slåttern började, veckan efter midsommar, och det blef vackra dagar och varmt i luften, längtade Far efter att få komma ut på sjön. Båten låg och gungade vid bryggan nere vid Sjöstugan; Mor hade så omtänksamt stufvat in i sjökistan allt i matväg som kunde tarivas under några dagars sjötur. Seglen hissades och Far sätter sig till rors. Mor har sin plats närmast honom, läsande högt eller med en stickning eller sömnad i handen. Det är fridfullt ombord. Ordning och reda härskar i hvarje vrå; seglen äro väl ansatta, vändningarne gå som en olja. Intet öfverdåd i segelförningen men ej heller ströks toppen i onödan. Far var vaksam och visste i grunden hvad båten tålde, och huru svårt vädret än var, så gick det alltid lyckosamt. Äfven den gången då stormen bröt lös med sådan häftighet att grus och sand slog upp mot fönsterna derhemma på gården, och Mor vred sina händer i oro för Far och barn på sjön.

Dessa sjöfärder kunde vara en hel vecka och utsträckas stundom till Östersjön. Bekymren lemnades då på landbacken och det var några väl behöfliga hvilodagar för båda föräldrarne. Vaksamhet, ansvarskänsla och ordningssinne präglade Far som sjöman.

Uppfriskande för honom voro ock de dagar han egnade skogen och jakten. När nysnön täckte marken och det vildas spårstämplar tecknade sig som radband och mönster på den hvita duken, då tog Far sin väl vårdade mynningsladdare från väggen, der den hängde med en harsvans mellan hanar och cylindrar och stegade, årföljd af någon af sönerne med Badde i koppel, ut på jaktstigen. Han var särskild road af att spåra det vilda, och gjorde det bra; hararnes afhopp och krumsprång redde han ut bättre än de fleste. Förstod också bra att bedöma terrängen och finna håll. Far var aldrig skottsnål, utan såg gerna att andra fick skjuta och glädde sig åt goda prestationer af dem. Någon "storjägare" var Far ej, men han hade en förnäm uppfattning rörande ej jägares uppträdande både mot jaktkamrater och mot djuren. I skogen såväl som på sjön var sinnet lättare, han var meddelsam och munder i synnerhet om någon af grannarne var med.

Far var respektingifvande och efter nutida vekligare uppfattning - sträng i sin fostran af barnaskaran. På äldre dagar

sade han sjelf att han kanske varit väl sträng. Vi hafva protesterat deremot. För egen del kan jag ej minnas att behandlingen någon gång var hård eller orättvis, och ej heller torde någon af syskonen gömma på ett sådant minne. Äfven om vi ej, då agan gafs eller klandret utdelades, förstodo att uppskatta det rättvisa och behöfliga deruti. Hans stränghet hemföll under den rubriken "att den man älskar, den agar man." Fars känsliga sinne för ordning, för allvar i arbete, för regelbundenhet i vanor, för punktlighet och tillvaratagande af tiden, för ärlighet och reda i lifvets alla skiften, gjorde att han kände sig illa berörd och reagerade om det brast något på de områdena hos omgifningen. Han lät då ej udda vara jemt, hvilket kanske varit beqvämast och behagligast, utan sade ärligt ifrån. Den goda vännen och grannen på Fånö - Hugo Tamm - gaf en gång uttryck åt den uppfattning: att den stränghet som Far visade i sin fostran af barnen hade äfven haft det goda med sig, att de tvingades tillsammans - att hålla ihop - att kärleken syskonen emellan blef starkare derigenom. Vare dermed huru som helst, split och osämja oss emellan har ej heller förekommit.

Minnet af Far är så intimt förenadt med det af Mor. Föräldrarnes äktenskap var ju så sällsynt harmoniskt. Tankarne gå till dem båda der de hvila under den gröna kullen på Thorsvi kyrkogård. Frid, frid! Far och Mor.

Ernst.

Carl Max. Hermelin på äldre dagar.

För att rätt bedöma Carl Hermelin så som han tedde sig på ålderdomen, bör man se honom med de yngre åren som bakgrund.

Af sin mor hade han bl.a. ärft ett om ej precis despotiskt sinnelag, så dock ett mycket styrande. Detta hans sinnelag tönjdes emellertid af en alltid till finnandes stark rättskänsla, hvilken egenskap ju lär hafva varit en af fadrens kanske mest utmärkande karaktärsdrag. Utom denna rättrådighet ägde han liksom sin far en viss slutenhet. Dessa föräldrarnas egenskaper, stränghet, ordknapphet och rättvisa, utmärkte Carl Hermelins förhållande till sina barn. När emellertid någon af sönerna understundom misslyckades i sina studier, förekommo ej stränga och klandrande ord, men väl en uppmaning att

taga i med mer allvar och kraft. En af hans vänner brukade likna honom vid gamle bonden Hane i Runebergs dikt. I denna var det nöden och strängheten, som hos de unga framlockade en skön syskonkärlek, och var det manne ej detsamma inom Thorsvi-hemmet? Där fanns dock en (annan), som gick emellan och lättade upp för alla, och som Carl Hermelin satte högst af alla människor, nämligen sin maka. Hon var säkerligen ej blott för sin man, utan äfven för barnen och alla utomstående liksom kärnan i hemmet. När hon sedan så oväntadt gick bort, var det som om Carl Hermelin kommit mer till sin rätt. I tio år fick han vara den samlande medelpunkten inom en stor familj.

Det sägs, att en människa är ung, så länge hon har tillväxt till det goda, och i så fall kan man säga, att Carl Hermelin trots sina 95 år var ung in i det sista. Det var ingalunda lätt för en person med hans läggning, att lämna ifrån sig sin gamla kära gård till en yngre kraft, men när steget väl var taget kunde ingen ha varit mer försynt, ödmjuk och förstående än han - Om den nye älgaren reste bort, höll han ett vaksamt och kärleksfullt öga på hvad som skedde på gården. "Ifall Adolf ringer på," brukade han säga till sonhustrun, "så kan du säga, att de göra det och det i dag" - I hela sitt lif hade Carl Hermelin fått kämpa med ekonomiska svårigheter, och därför var det en Guds nåd, att hans sista år i det hänseendet blefvo rofyllda. Själf i afsaknad af medel, att tillfyllest kunna utföra erforderliga förbättringar på sin gård, var det vackert att se, hans tacksamma glädje och förståelse för allt, hvad som i den vägen sedermera kom till utförande. Under dessa hans sista år framträdde äfven en egenskap, som han aldrig förut haft tillfälle få visa, nämligen en stor frikostighet och glädje öfver att kunna hjälpa andra.

Den stränghet, som förr utmärkt Carl Hermelin var under de sista åren förbytt i ljus mildhet, ej minst mot barn och barnbarn. - Tacksamhet och förnöjsamhet fyllde hans sinne och spred frid och trygghet i kretsen af dem, som hade förmånen få lefva tillsammans med honom under hans sista år.

Hans själ var enkel och stor - enkel och stor också i hans gudsförhållande, ty der egde han barnets trygga förtröstan. Man kunde ofta höra honom tala för sig själf, och frågade man då, hvad han vil-

le, blef svaret: "Jag talar bara med min himmelske Fader. Han citerade en gång Tegnér's ord ur Axel:

"Ack, när den långa natten skymmer
och mänskan står vid grafvens dörr,
Hur annorlunda då än förr
syns lifvet med dess små bekymmer."

Och så tillade han: "Tro och hopp, dessa två skola föra en framåt och uppåt." Och förvisso var det de bästa som djupast sett voro driftkrafterna i Carl Hermelins tysta, sträfsamma och starka lif.

Gunnarild

En minnesruna öfver vår käre Far Carl Maximilian Hermelin, sådan jag, hans äldste son, uppfattat honom, hans lif och gärning. -

Allvarlig, sträng och rättvis var intrycket och minnet af vår far från mina tidigaste barndomsdagar.

Dessa egenskaper präglade visserligen i viss mån hela hans lif, men de fingo en helt annan betydelse och innebörd, då man förstår och kan uppskatta de principer och de högt ställda mål han under hela sitt lif fasthöll och sträfvade att förverkliga.

Själ en sanningsälskande och i allo ärlig man, med de ädlaste och rätträdigaste grundsatser, afskydde och bedömde han strängt hvarje osanning och svek. -

Uppfostrad i ett kärleksfullt hem där många slägtleds bästa grundsatser och traditioner hölls i helgd, kunde han med den karaktärsfasthet som utmärkte honom, i sitt eget hem förverkliga och häfda desamma.

Äran att vara en självständig fri man höll han högt, och i samma mån han respekterade andras åsikter, visste han fordra detsamma för sina egna och för sina handlingar. Kärleken till fosterlandet och den del af detsamma han egde och brukade, manifesterades genom arbete och tysta uppoffringar, och i sträfvan att uppfostra sin stora barnskara till svenska män och kvinnor, med syskonkärlek och fördragsamhet.

Dådlöshet och misströstan fick icke existera, utan med gladt mod och orubbligt förtroende för en högre rättvis försyn, tog

han såväl de onda som de goda dagar med lugn tillförsikt, och jag minnes med djup rörelse hans ord och hållning, då han med blottadt hufvud trädde ut på gården och tog emot stoftet af sin älskade maka, som dog under ett besök hos en af mina bröder, och med handen på kistan sade; "Herren gaf och Herren tog, välsignat vare Herrens namn."-

Kraft och energi i arbetet, och lefvande intresse för de förströelser och stärkande af kropp och sinne, som låg i utöfvandet af jagt, segling och ridsporten, höll honom in i sena ålderdomen i en vigör, som med framgång täflade med oss, ej just bortklemade och otränade ungdomar, i uthållighet och kraftprof. -

På sin älskade gård Thorsvi, der han och vår kära Mor bildade det hem, som för oss syskon, står som idealet af ett hem, och der gedigheten i hans karaktär afspeglades i smått som stort, och der gästfrihet och en öppen vinnande älskvärdhet mötte hvarje besökande, der fick han leva och verka under större delen af sitt långa lif, samt glädjen se en af sönerne öfvertaga, utveckla och förbättra hvad han ej hunnit eller kunnat, och der fick han sluta sitt verksamma lif, Älskad och vördad i lifvet och i tacksamt minne bevarad. Han var en sann ädling och en Guds man!

Frid öfver honom! -

Han sover den gamle vid Thorsvi gård
inunder den åldriga grafstenens vård
och ekens famnande, skuggande fred. -
Men sänktes än stoftet i jorden ned
skall minnet dock lefva från led till led.

Hur var ej hans gärning lefvande kraft
som ej räddes hålla i yxans skaft
och icke en härsmån sig tubba lät.
Hans lefnadsväg den var lång, den var rät
och ett hjärta af guld, - man kände det!

Än finns hela kedjan af barnen kvar
som värda och älska minnet af Far,
och vår gemensamma önskan är väl:
att flit och sanning som fyllde hans själ
blir kommande släktenas arvedel !

Ingrid Wangel

B e t r a k t e l s e

vid Friherre Carl Hermelins jordfastning i Thorsvi kyrka den 28 sept. 1923.

Kristus är mitt lif,

döden är min vinning.

Samtidigt som budskapet om den vördade gamles stilla insomnande när på Thorsvi gård fördes ut i vida och deltagande kretsar, bars ock detta ord fram till oss - till eftertanke och uppbyggelse. Det är ett af dessa korta men evighetsmåttade, hvarpå den Heliga Skrift är rik; och vi ha förstått, att det skulle vara ett af dessa - ja, det har sagts mig: just detta som den vördade hänsofne särskilt gärna återkomm till, när hans långa lefnadsdag nalkades sitt slut - särskilt sist året, då han kände det lida mot aftonen.

När vi nu samlats i denna gamla helgedom, vördnadsvärd lika mycket genom dess ålder som genom framfarna släktens gudstjänster på detta rum, och dyrbar för många närvarande genom personliga minnen från sorge- och glädjenögtider - de flesta kanske just förbundna med den hädangångne - och när vi nu på sistone samlats vid hans egen bår, må vi prisa Gud för att vi med sanning och tacksamhet kunna stanna inför detta ord: Kristus är mitt lif, och döden är min vinning.

Aposteln kunde säga detta: döden är min vinning, därför att han, seende tillbaka på ett långt lufs skiftande erfarenheter, kunde i sanning säga: Kristus är mitt lif. Ty dessa två ord höra samman. De flesta människor räkna icke döden såsom en vinning. Det gör man i synnerhet icke som ung. Istället önskar man väl, att den må komma så sent som möjligt, efter många lyckliga år. Och när det en gång

Samtidigt som budskapet om den vördade gamles stilla insomnande här på Thorsvi gård fördes ut i vida och deltagande kretsar, bars ock detta ord fram till oss - till eftertanke och uppbyggelse. Det är ett af dessa korta men evighetsmåttade, hvarpå den Heliga Skrift är rik; och vi ha förstått, att det skulle vara ett af dessa - ja, det har sagts mig: just detta som den vördade hänsofne särskilt gärna återkomm till, när hans långa lern-dsdag nalkades sitt slut - särskilt sista året, då han kände det lida mot aftonen.

När vi nu samlats i denna gamla helgedom, vörtnadsvärd lika mycket genom dess ålder som genom framfarna släktens gudstjänster på detta rum, och dyrbar för många här närvarande genom personliga minnen från sorge- och glädjenögtider - de flesta kanske just förbundna med den hädangångne - och när vi nu på sistone samlats vid hans egen bår, må vi prisa Gud för att vi med sanning och tacksamhet kunna stanna inför detta ord: Kristus är mitt lif, och döden är min vinning.

Aposteln kunde säga detta: döden är min vinning, därför att han, seende tillbaka på ett långt lufs skiftande erfarenheter, kunde i sanning säga: Kristus är mitt lif. Ty dessa två ord höra samman. De flesta människor räkna icke döden såsom en vinning. Det gör man i synnerhet icke som ung. Istället önskar man väl, att den må komma så sent som möjligt, efter många lyckliga år. Och när det en gång måste ske: först när man blifvit mått på lifvet och däraf tagit ut hvad det haft att ge. Ja, döden räknas icke såsom en vinning, utan istället såsom något högst olägligt. Och det är sant. Det är något förfärligt, något hemskt, när den bryter ned en kär anförvant, och sköflar ett hem kanske där

lyckliga människor länge hållit samman.

icke heller aposteln Paulus räknade därför döden såsom något godt, och att han kunde uttrycka sig så: "Döden är min vinning" berodde endast därpå, att Kristus blifvit hans lif, hans allt.

- Allt det som var mig en vinning, det har jag räknat såsom en förlust för Kristi skull, att jag må vinna Kristus och värda funnen i honom". - Och när han närmare utvecklar dessa sina tankar ifråga om de yttersta tingen uti Filipperbrevet, så har han uttalat sig sålunda: Jag ästundar bryta upp och vara hos Kristus, hvilket är mycket bättre. Men pottern, ingången dit var äfven för honom ingen annan än dödens mörka port. så är det - så har det alltid varit.

Men detta är de kristtrognas sälla längtan, den uppehållande kraften under lifvets vedervärdigheter att genom grafvens dystra port går vägen till det rätta Fadershuset, till Guds stad.

Hvad där skall ske, på den andra sidan, tillhör de hemligheter om hvilka skriften endast säger: "Hvad intet öga sett och intet öra hört och i ingen människas hjärta har uppstått är, hvad Gud har berett åt dem som älska honom".

Men godt är att den världen kommer oss närmare, när vi, alltmer tyngda af år, småningom förlora allt mer af hvad vi haft kärt när i världen.

Godt är, om vi ungänt med våra kära närstående - såsom han här i den trogan vård han rönt - får stöd för ett sådant hopp; och medan den jordiska kallelsen småningom måste lämnas, det himmelska hemmet blir oss kärare och allt mer efterlängtat.

Då kommer skilsmässan, ej som ett nedbrytande, utan fastmer som ett återvändande hem efter en lång färd i främ-

upp och vara hos Kristus, hvilket är mycket bättre. Men
poten, ingången dit var äfven för honom ingen annan än
dödens mörka port. så är det - så har det alltid varit.

Men detta är de kristtrognas sälla längtan, den uppe-
hållande kraften under lifvets vedervärdigheter att genom
grafvens dystra port går vägen till det rätta Fadershuset,
till Guds stad.

Hvad där skall ske , på den andra sidan, tillhör de
hemligheter om hvilka Skriften endast säger: "Hvad intet
öga sett och intet öra hört och i ingen människas hjärta
har uppstått är , hvad Gud har berett åt dem som älska
honom."

Men godt är att den världen kommer oss närmare, när vi ,
alltmer tyngda af år, småningom förlora allt mer af hvad vi
haft kart när i världen.

Godt är , om vi umgänget med våra kära närstående -
såom han här i den trogan vård han rönt - får stöd för ett
sådant hopp; och medan den jordiska kallelsen småningom måste
lämnas, det himmelska hemmet blir oss kärare och allt mer
efterlängtat.

Då kommer skilsmässan, ej som ett nedbrytande, utan
fastmer som ett återvändande hem efter en lång färd i främ-
lingslandet. För de kvarvarande , sörjande är godt att tänka
härpå, och det går lättare att tacka Gud för hvad som skett.

Här ha vi tydligen kunnat se Guds nådefulla ledning.

Hur han låtit den trötte gamle såsom ett barn stillan in-
slumra i den goda hvilan, mätt af år, vördad och älskad af
alla dem, för hvilka han varit en god fader och attefader,
rättvis husbonde - trofast vän. Därför benöfva vi ej heller
i i ord uttala hvad vi känna, hvilket ock skulle vara emot
hans bestämda önskan. Men, på samma gång vi här i bygden
känna, att dess siste riddersman af den gamlattiden nu gått
bort, så vilja vi, som haft förmånen att i någon mån lära
känna och som djupt vörda Friherre Carl Hermelins personlig-
het, tacka Gud därför, att han låtit det för honom här
kära ordet nu bli en verklighet.

Kristus är mitt lif, döden är min vinning.

Amen.

Låtom oss nu åkalla Gud och bedja till honom.
Sälla äro alla dina saliga, min Gud och Konung, hvilka hafva
farit öfver förgänglighetens stormiga haf och till sist nått
fram till den fridfulla hamnen. Vänd i nåd din blick, o Fader,
till oss, som ännu äro stadda på vår farliga resa. Vi äro
öfvermåttan bräckliga. Tänk på oss och hjälp oss och styrk
oss igenom. - Rädda oss från våra hjärtans likgiltighet och
rädsla. Vi äro obenägna till påfrestning och kamp. Men lär
oss att kämpa redligt, så att vi vinna lifvets ovanskliga krona.
Behåll våra själar nära dig, och för vår farkost lyckligt i
land till den hamn, där du samlar de fromma för evigt. Amen.

(S. Augustinus).

Sv. Ev. Boken 82:2.

MINNET och HÄNDELSER

berättade af Friherre C. M. Hermelin.

upptecknade af hans yngsta dotter.

Förutom den egna barnskaran uppväxte och uppfostrades på Gripenberg 5 st. fader- och moder-lösa brorsbarn till Farmor, 2 söner och 3 döttrar till Häredehörding Sewed Ribbing (som omkommit genom att ett träd vid timmerfällning i skogen föll öfver honom.) samt hans hustru, f. Rappe.

Dessutom vistades där långa tider 2 moderlösa brorsöner till Farfar, Fredrik och Alfons Hermelin. För hela denna ungdomsskara voro informatorer och gouvernanter anställda, samt för gårdens skötsel bokhållare och inspektor, så att det var ett mycket stort och vidlyftigt hushåll Farmor hade att sörja för. Ett långt bord i Gri-

penberg 5 st. fader- och moder-lösa brorsbarn till Farmor. 2 söner och 3 döttrar till Häreidshöfding Sewed Ribbing (som omkommit genom att ett träd vid timmerfällning i skogen föll öfver honom.) samt hans hustru. f. Rappe.

Dessutom vistades där långa tider 3 moderlösa brorsöner till Farfar. Fredrik och Alfons Hermelin. För hela denna ungdomaskara voro informatorer och gouvernanter anställda, samt för gårdens skötsel bokhållare och inspektor, så att det var ett mycket stort och vidlyftigt hushåll Farmor hade att sörja för. Ett långt bord i Gripenbergs stora sal. fullsatt af matfriska ungdomar, skulle 3 agr. dagligen försees med riklig och närande men enkel kost. Enligt tidens sed fanns det en stor tjänstepersonal, hvilken utom de vanliga göromålen för hemmets skötsel skulle spina och väfva och på så sätt fylla det ständigt nya behovet af starka och varma kläder för någon af de många barnen. Ansvaret för allt detta äfvensom för barnens uppfostran hvilade till största delen på Farmor ensam. Hon hade äfven en otrolig förmåga att genom sin raskhet, (som ung flicka kallades hon "Ebba Brådtom".) och rådighet räcka till för allt. Med sin praktiska läggning förenade hon äfven ett naturligt, öppet sinne för litteratur och poesi. Hon kunde utantill en hel del små verser och strofer som hon brukade citera vid lämpliga tillfällen.

"Lappa dina kläder och betala din skuld.

så lefver du i världen så fröjdefuld."

"Den Herren hafver kär, den ger Han vackert rese-vä'r."

"Att uti snö och storm och is

på sina vänner kunna tänka,

det är att på ett värdigt vis

sin hyllning åt dem skänka."

"En åtta-kors bonde som hafver en häst,
bor långt bort i skogen, ser aldrig en gäst
utom sin präst - han har allra bäst."

"Guds vagn är underlig.
Han plär så visligt skicka,
att lycka och olycka
oss till det bästa sker.
Man stundom fort får åka,
än får man sakta tråka.
Än går det upp, än ned.
Sitt stilla du och tig:
Guds vagn är underlig."

Farmor brukade samla barnen omkring sig och läsa för dem berättelser ur Bibeln, isynnerhet ur Gamla testamentet.

Farfar hade ej så mycket tid att egna åt barnens uppfostran. Dels var han till följd af tilltagande sjuklighet ofta borta från hemmet. Flere vintrar vistades han i södern: i Algier och på Madeira. Dels var han under sin hemvaro mycket upptagen af landthushållningen. Som stor godsegare ansåg han sig ha förpliktelser att gå före allmänheten och pröfva nyttan af nya uppfinningar som gjordes till landbrukets tjänst. Sålunda var han den förste på den orten som började använda riktiga plogar. (förrut användes endast s.k. ärder.) och lärde därigenom befolkningen inse fördelen därmed. Ävenså införde han en ny får-art, s.k. elektoral-får, som lämnade mycket riklig och god ull-afkastning. De voro dock rätt ömtåliga och trufdes aldrig riktigt godt i vårt hårda klimat. Det fanns en eldstad uppmurad inne i fårladan, och en gång i Pappas barndom utbröt genom någon oförsiktighet eldsvåda i ladan. Alla fåren blefvo räddade, men fårhuset brann ner samt allt hö som var afsedt för fåren till vinterbehof. Vinden låg åt slottet till, så att det var

ganska svårt hotadt. likaså en loge, hvares tak äfven antändes men räddades genom informatorns. Herr Södermarch. rådighet. Han skyndade nämligen upp på taket. firade upp och tömde där säckar med snö, som smälte och genomdränkte taket, tills elden släcktes. (Han blef

sedermåra gift med Ebba Ribbing.)

Några dagar efter eldsvådan kom en hel forä, bestående af flere lass hö, uppkående till Gripenberg. Det var en aflägsen granne. Ryttemästare Hammarberg, som kom och bad Farfar mottaga höet som en hjälp och ersättning för det han förlorat. "om Kammarherrens stolthet ej förbjuder honom att taga emot det."

Man behöfver väl knappast tillägga, att gåfvan med tacksamhet blef emottagen, både som en värdefull hjälp och som ett bevis på att man egde "goda vänner och trogna grannar."

På den tiden hände ibland att hela hjordar af främmande svin kommo drifvande utefter vägarna. Det ansågs bland barnen på Gripenberg som ett stort nöje att då få jaga bort de främmande djuren. Vid ett sådant tillfälle stälde sig Sigurd Ribbing en gång helt bred-bent i en grind för att mota svinen som ej skulle få komma fram där. Ett stort svin lät dock ej afskräcka sig därifrån utan rusade rakt fram mellan benen på den stormodige Sigurd som sålunda kom att bli sittande baklänges, ridande gränsle på den stora grisen.

Denna händelse blef sedan beskrifven i en ståtlig dikt på hexameter. (förmodligen författad af Krita Ribbing.) En vers därur lydde så:

"Sigurd, professor in spe,^{x)} på raggiga svinet ses rida."

Som Sigurd sedan blef professor i Upsala kan ju detta anses som en profetia.

En af syskonen Ribbing, Maria, blef gift med en släkting, näradsförding Gustaf Ribbing. Han var betydligt mycket äldre än hon, mycket enträgen i sin uppvaktning men fick vänta rätt länge, innan Maria kunde förmå sig att gifva honom det efterlängttade ja-ordet.

En sommar när Pappa var omkring 12 år gammal fick han följa med Farmor och de äldre sysstrarna och flickorna Ribbing till särö badort. Gustaf Ribbing infann sig också där, och den sommaren tycks

han ha' lidit af en oresonlig svartsjuka, t.o.m. mot Carl, därför
att han fick bo i sin Mammas rum utanför det. där Maria bodde. Där
fanns äfven på särö en ung pojke af Edholm (sedermåla lifmedikus.)
jämnaårig med Pappa, och de båda pojkarna brukade roa sig med att gå

x) lat. in spe = i hoppet

på stylvor. För att nu visa sitt misslag och förmodligen för att få ett utlopp för sin oro och sitt dåliga lynne hände det ibland, att Gustaf Ribbing sparkade till Pappas stylvor, så att han föll omkull. Denna tid var ju särskildt pröfvande för hans lynne. När han sedan nått sitt mål, och Pappa vuxit till och blifvit äldre, voro de åter goda vänner.

När Gustaf R-g och Farbror Olof en gång under denna tid bodde tillsammans i ett tornrum på Gripenberg, vaknade Olof på natten vid att finna Gustaf stående i nattsckjortan vid fönstret och med patos och smärta i rösten utbrista: "O, du måne, som får skåda en älskares kval."

Gustaf och Marias bröllop firades på Södraholm. När tiden för vigseln var inne och brudgummen dröjde att infinna sig, skickade Morbror Bengt ^{Ribbing} gamle betjanten Dahlström upp på hans rum med den hälsningen, att "om inte kammarjunkaren skyndar sig att komma, så får han inte vara med om bröllopet." Han höll i sin ifver och nervositet på att knyta den ena hvita halsduken efter den andra, utan att det lyckades honom att få den så som han ville, men vid den tillsägelsen måste han dock draga på munnen.

Under Pappas barndom var Prosten Melin kyrkoherde i Säby församling, och komministern hette Bruno.

Det fördes i allmänhet ett supigt och oordentligt leverne bland folket där nere på den tiden. Men så hade de också ett mycket dåligt exempel i sitt prästerskap. Kyrkoherden hade bränvinsbränneri och var ej heller den som för egen del föraktade glasen. De båda prästerna voro alltid osams. En gång när Farmor var i kyrkan, predikade komministern, och prosten satt som åhörare nere i kyrkan. Bruno tog sig då anledning af texten, som handlade om de skriftlärda och fariseerna att häftigt och mycket påtagligt fara ut mot "de öfverstepräster" och hytte med handen ner mot sakristi-dörren, där prosten

satt.

Ibland när det var några af åhörarna som hostade och därmed störde predikan, brukade Bruno afbryta densamma med att säga till församlingen: "hoster I nu, medan jag puster lite", och passade då på att snusa under tiden rätt grundligt. Aldrig var det så tyst i

kyrkan som just då, och ingen enda hostade. - När det där pågått en tid, var det någon som i all vänskap visade honom på, att det ej var lämpligt att snusa så syn- och hör-bart på predikstolen. Han tog tillrättavisningen åt sig, och nästa gång han predikade, försvann han plötsligt, kröp då ner och satte sig på pallen nere i predikstolen och snusade där obehindradt, samt dök om en liten stund åter upp så skinsande och belåten.

Pastor Bruno excellerade i att hålla s.k. personalier öfver dem som arllidit. De öfverlevande anhöriga brukade lämna prästen en handpenning, och på dess storlek berodde mycket, huru pass långa och vackra personalierna skulle bli.

En gång när en liten smedsdotter hade gått bort, sade han: "det var svart i di smedja, men det blef svartere. " He. he. he." Här måste han själf skratta åt sin kvickhet.

En annan gång när en kringvandrare hade dött, medan han var i Säby socken, yttrade han i personalierna: "han hade pass från öfverståthållare-ämbetet i Stockholm, och han var så usel, mina vänner, ja, han var så usel, att han knappast kunde lefva hvarje minut."

Farmor, som mycket plågades af prästernas ovärdiga lefverne och uppträdande, författade en liten skrifvelse som anonymt skickades till Domkapitlet i Linköping. Den var af följande lydelse:

"Det går illa till i Säby församling af Linköpings stift.

Prästerna supa och bränna bränvin. Gudstjänsten förfaller.

Väktare på Sions murar, se och hör själf".

Pappa som då gick i Barnängens skola fick bref med tillsägelse att skriva af den och sända den från Stockholm, så att hvarken still eller afsändningsort skulle förråda afsändaren. - Efter en liten tid kom Biskop Hedrén ner till Säby och höll råfst, med den påföljd att en del förnållanden blefvo något bättre, åtminstone till det yttre.

Vintern 1840 var Farfar uppe i Stockholm och bevistade den stormiga riksdagen, då en stark opposition reste sig mot den gamle konungen och hans regering. Farmor och de äldre döttrarna följde äfven med till Stockholm och deltog i societetslivet. Under deras bortovaro var Tante Gustava Gillbom nere vid Gripenberg för att se till hushållet och de yngre barnen: Ingeborg, Olof och Carl som vo-

ro kvar hemma. Hvarje morgon hälsades Ingeborg med ett nedlåtande "Måron, lilla Pyttan", hvilket alltid smått retade henne. Barnen voro just ej så belåtna med Tante Gustavas regemente. I synnerhet steg deras förtrytelse och förvåning till höjdpunkten, då hon, när en sugga hade fått ungar, tog ett par af de små grisarna, som hon fann så innerligt söta, och lade dem hos sig i sängen i deras mammors sängkammare.

Gustava Gillbom bodde i Norrköping tillsammans med en syster, Fru Sophie Ridder, som tyckte sig höra till "ridderskapet och adeln." De voro befreundade med släkten Hermelin, och när Farfar kom till Norrköping på de stora får- och ull-marknaderna, gjorde han alltid besök hos dem. De bjödo då på litet svagt thevatten och brukade alltid tillägga: "jag vet, att kusin Hermelin tycker om svagt the", och Farfar som artig världsmän bugade naturligtvis instämmande, fastän han mycket föredrog starkare the.

Det var Sophie som sade om systern: "Gustava är alltid dålig, hon har dålig mage och dåligt hufvud, men jag, jag har godt hufvud, godt hjärta, godt allting."

Litet emellan kom till Gripenberg en kringvandrande gammal gubbe, "Bocköfversten" benämnd. Han var mycket svag för "det starka" och brukade ibland trakteras med ett glas brännvin. En gång spelade David honom ett spratt. Han fylde nämligen ett brännvinsglas med vatten, men strök med fingret, som han doppat i brännvin, rundt om kanten på glaset och bjöd så Bocköfversten. Denne tog glaset, insöp med välbehag brännvinsdoften och tömde så glaset i ett drag. Men som han hade svält det, skrek han med förskräckelse, som om han fått gift: "va-a-atten, va-a-atten", tog sin knölpåk och rusade efter David, som flydde med hast.

När det kom en okänd tiggare till Gripenberg, lät ofta någon af de unga fröknarna honom undergå det s.k. "mjölkprovet", d.v.s. han bjöds på mjölk, och om han då med tacksamhet mottog den, så framsattes ytterligare mat, men om han nekade att dricka mjölken, blef han helt kategoriskt ansedd som drinkare.

Pappa kom 1841 till Komminister Kastman på Holmen. Där pluggades latin tillsammans med prästens söner. Gick det dåligt, så att

pastorn förlorade tålamodet, slog han skinn-kasketten, som han alltid hade på huvudet, i bordet, satte den sedan åter på huvudet och gick ut på åkern till drängarna och bröt sten. Om en stund kom han åter in och var då beskedlig igen. Till omväxling från läsningen fick pojkarna ibland gå ut på logen och tröska säd med slaga, hvilket var ett stort nöje.

Från den tiden finnes bevaradt ett litet bref från "Mormor på Södraholm" till lille Carl, där hon bl.a. talar om att "han snart skall bli en Stockholms-herre." Han och Olof, (som förut varit vid Lyceum i Upsala), kommo nämligen 1843 upp till Stockholm, till Magister Vennbergs skola på Söder, där de blefvo inackorderade som helpensionärer.

Det var just ej god ton i den skolan, och Magistern ej synnerligen lämplig som uppfostrare, häftig och hård mot pojkarna. Bland eleverna fanns det två s.k. "strykpojkar": Bismarck och Mallander. Vid veckans slut skulle betygen läsas upp, och då stod det regelbundet: "bakläxa, bakläxa" för dessa båda, med den påföljd att de kallades fram: "Bismarck, kom fram, Mallander, kom fram". Så fingo de lägga upp sig på en stol och i alla pojkarnas åsyn mottaga sin bastonad. Så firt som läraren vände ryggen till, voro de dock färdiga att kvickt räcka lång näsa och göra grimaser åt honom till de andra pojkarnas förnöjelse.

Under denna tid var det ett mycket stort nöje för Olof och Carl att ibland få gå på operan, där de för en billig penning fingo sitta högt uppe på raderna.

Vid konung Carl Johans 25-års jubileum bevistade de festföreställningen då "En majdag i Värmd" uppfördes.

Jenny Lind uppträdde som en Värmds-flicka och vann allas förtjusning.

"I Småland är en skogig trakt
och Värend mände den heta.
En gång i fordom, så är det sagdt,
bröt dansken in, ska' Ni veta - - - - -

- - Och fåglarna sjunga än i dag" - - - - -
här drillade Jenny Lind så förtrollande likt en fågel -
"om flickorna i Värend."

Bland andra uppträdde där Ärven en norrman och sjöng:

"Från Dovre fjäll jag hälsning bär,
från bröder bakom berg i väster."

Hvarje vers slutade med orden:

"Ty hjälten med ett handslag har
förenat Nordens tvillingpar."

i hvilken refräng alla på scenen instämde.

Ärven i andra operor hörde de henne: Regementets dotter, Fri-
skytten, Robert. Särskildt intryck gjorde "fönster-arian" i Fri-
skytten. Jenny Lind står vid fönstret och sjunger:

"Dimman lägrar sig i dalen - - -
så lugnt mitt lif förflutit
intill dess middagsstund. - - -
Sorgerna ha' knutit
med kärleken förbund."

1:sta Maj hade Mag. Vennberg middag på "Blå Porten" på Djur-
gården för en del andra lärare och herrar och tillsade då Olof och
Carl att de senare skulle gå dit och vänta utanför, så skulle de
få se på kungliga ståten. När de sedan kommo dit, tycktes det ha'
gått mycket muntert till hos herrarna. Mag. Ullgren kastade från
en balkong ner apelsiner till pojkarna på gården. (något ovanligt
på den tiden.) Därefter kommo middagsgästerna nar, rödmogna och
uppspelta. ("intet godt exempel för unga pojkar.") och så följdes
de åt att se på kungliga korteschen, konung Carl Johan till näst
i teten. - mycket ståtligt.

När konungen 1844 aflidit, fick allmänheten defilera förbi hans "lit de parade" uppe på slottet. Äfven där voro Olof och Carl med, och i samma led som de gick en gumma, som förfärad utbrast: "oj, oj nu hostar kungen". när hon hörde gamle excellensen Brahe som satt i skymundan bakom kistan och som besvärades af en svår hosta.

När Vennbergs skola, som ej bar sig bra, för den skull fick lof att sluta, blef Magister V. antagen som rektor vid Barnängen, dit Olof och Carl följde med som elever. Det var en betydligt bättre anda i den skolan, och pojkarna fingo där röna ett godt hemlifs

inflytande, tack vare Grefvinnan Lagerberg, som var föreståndarinna för hemmet. (Det var nämligen en helpension, inrättad efter engelskt mönster.) Grefvinnan Lagerberg hade två döttrar, en som var sjuklig och af pojkarna kallades "halta hönan", samt Augusta, som var hurtig och glad och vann gossarnas synnerliga bevägenhet.

Under hela den tid som Olof och Carl vistades i Stockholm som skolpojkar, hade de ett godt "tillhåll" hos svåger Jean von Kock och syster Augusta på Tegelviken. Där fanns små snälla, glada flickor som gärna kröpo upp i knäet på "morbröderna", när de kommo.

År 1846 på våren upphörde äfven Barnängens skola, men Olof och Carlingo vara kvar där öfver sommaren. De gingo då dagligen tillsammans med en lärare till Tegelviken och åto middag för 25 öre på en "krog" - "G. Braltar" - i ett litet rum innanför krog salen. v. Kocks voro bortresta den sommaren. Olof läste och pluggade då för studentexamen och Carl för inträdes-examen till Carlberg, dit han kom på hösten 1846.

Från kadett-tiden hade Pappa till största delen goda och glada minnen. Bland lärarna funnos flere original, däribland Kapten Ström - af den godmodiga typen.

Han var lärare i krigsartiklarna. 1:sta paragrafen i tjänstgöringsreglementen lydde så: "en krigsman skall hafva en sann och oskrymtad gudsfruktan." När han skulle förhöra kadetterna i det ämnet, brukade han börja med den frågan: "skall en krigsman hafva en sann och oskrymtad gudsfruktan", och när kadetten då svarade ett beskedligt "ja", så utbrast han belåten: "ja, det var rätt svaradt". En annan paragraf angående landsförrädarens bestraffning slutade med orden: "han varde arkebuserad." När Kapten Ström kom till den frågan, och kadetten stod villrådlig om svaret, hjälpte han honom på träfven: "han varde arke- arkebu-", och när kadetten då tillade "serad", så nådde hans belåtenhet sin höjdpunkt. Kapten Ström var ganska väl sedd på högsta ort och tilläts att föra ett rätt fritt

språk. En gång vid militär-uppvisning på Ladugårdsgärdet när Ström anförde Kadett-bataljonen, kom en adjutant med ordres, att S. skulle infinna sig hos kronprinsen, som ville tala med honom. Kapten S. stod dock lugnt kvar och svarade endast: "jag står ju framför min

bataljon." Kort därefter kom kronprinsen, uppbragt öfver det svar han fått, ridande i sporrsträck öfver gårdet, rakt mot kadettbataljonen. Kapten S. skyldrade gevär och hälsade med sitt älskvärdaste leende: "se goddag, Herr kronprins." Denne, som blef helt avvärpnad, brast ut i skratt, vände genast sin häst och red därifrån, lika hastigt som han kommit.

Vid ett annat tillfälle när kadetterna haft uppvisning inför konungen, som belåten med resultatet lofvade att nästa lördag skulle kadetterna få "gouter", så tillade kapten Ström helt bevekande: "och litet dans också." Ers Majestät." Det beviljades nådigt till kadetternas och förmodligen många ungmörs stora glädje. - Ström var ganska korpulent. När det under öfningarna, t.ex. vid språngmarsch kunde ha sina svårigheter att följa med, brukade han sätta värjan under magen och på så sätt hålla upp den med båda händerna. Han hade den sorgliga svagheten att ibland taga sig för mycket till bästa. Den gamle trumslagaren vid Karlberg hade äfven samma ovana. Det hände ibland, att kadetterna om kvällarna uppe ifrån sina fönster kunde få höra följande samtal mellan kaptenen som kom hem från staden något osäker på benen, och trumslagaren, likaledes något dimmig: "Moberg, ditt svin, är du full nu igen?" "Nå, än kapten då?"

Läraren i historia och geografi, Thyselius, utmärkte sig för sådana kuggfrågor som t.ex.: "Hvad skedde som en blix?" Svar: "Gustaf Wasa stod i Dalarna." "Hvar gör vestra Lybiska bergskedjan?" Svar: "Den skyddar Egypten för flygsand."

Kyrkoherde Lindgren i Solna var lärare i kristendom och predikade äfven hvar söndag i kapellet. Han var en framstående vältalare, något dramatisk i sitt utförande. Hvarje fet-tisdag hade kadetterna permission att fara in till staden till middagen. Lindgren hade alltid sista lästimmens den dagen och brukade regelbundet sluta sin lektion med orden: "nu, mina herrar, är det slut för i dag. Jag önskar er stora bullar och mycket mandelmassa från Grafströms." - hvarpå

Er stora bullar och mycket mandelmassa från Grafströms." - hvarpå kadetterna rusade ner i logementen för att kläda om sig och sedan skynda in till sta'n. till de efterlängttade bullarna. Under Pappas Karlbergs-tid dog kyrkoherde Lindgrens maka. Hon begravs på solna kyrkogård, och hennes man lät resa ett kors, på hvilket stod inristadt: "Stoftet, här, anden hos Gud, minnet i saknande hjärtan."

Lindgren blef sedan kyrkoherde i St. Tuna i Dalarna.

Lektor Nystedt (sedermera kyrkoherde i Fellingsbro) var en tid lärare vid Karlberg. En dag kort efter sin ankomst dit, blef han under en lektion förargad och gaf i häftigheten en af kadetterna en örfil. Detta väckte stor uppståndelse i hela kadett-kåren, och efter allmän rådplägnings beslöts att två ordningsmän i 3:dra klassen, Sparre och Åkerhjelm, skulle begära företräde hos Nystedt och höfligt underrätta honom om, att det ej var brukligt att behandla eleverna i K. krigsskolan på det sättet. De åtogo sig uppdraget och tillade äfven att "om handgriplig tillrättavisning ansågs nödvändig, så brukade de äldre kamraterna sköta om den saken." Nystedt blef ursinnig öfver att få en tillrättavisning af sina elever, skyndade genast upp till guvernören och anmälde de båda ynglingarna. Följden blef majors-förhör och den stränga domen att Sparre och Åkerhjelm blefvo relegerade. Efter 1 år fingo de dock komma tillbaka.

Många år senare mötte Pappa kyrkoherde Nystedt i Stockholm, hälsade, men såg att han ej var igenkänd, sade då endast: "N:o 147." Den liflige gubben utbrast: "N:o 147, Hermelin", och tog honom genast i famn midt på Norrbro. Det var samma dag som Nordenskjöld väntades åter till Stockholm. Till hans ära hade det bygts upp ett "tempel" vid Logårdstrappan, där han skulle landstiga. Pappa visade Nystedt på det och frågade "om Kyrkoherden hört att det i folkets mun kallades för ett afgudatempel." - "Ett afgudatempel, ett afgudatempel," ropade han förtjust, "där träffade de hufvudet på spiken."

En kusin till Pappa, Arvid Ribbing, hade kommit in på Karlberg ett par år tidigare än Pappa och kallades af kamraterna: "labbing" för sina stora händers skull. När så Pappa kom dit och de kommit underfund med släktskapen, fick han tillnamnet: "lilla labbing."

En son till Adolf Lindblad var kadett samtidigt med Pappa. Han älskade musiken mer än allt annat, och det hände emellanåt, att han

med flit nonchalerade en del föreskrifter o.d. för att få en eller ett par dagars arrest. Han fick nämligen då ha' violoncellen med sig och kunde ostördt njuta och fördjupa sig i musiken.

På väggen i arresten (som Pappa aldrig behöfde gästa) hade nå-

gen spjufver skrifvit:

"Sveriges framtid, Sveriges hopp
i arresten fostras opp."

En annan samtida kadett hette Ulrich. Han hade poetisk begåfning, besjöng luktviolen, som växte i stor rikedom i Karlbergsparken, och som kadetterna brukade plocka och föra mig sig in till staden för att därmed uppvakta någon ung dame, när de om söndagarna hade permission.

Ett prof på Ulrichs dikter:

"När jag var kär, då var jag ryslig till att se uppå,
fast kärleken är ljuflig, den gjorde mig ej ljuf ändå."

Ulrich blef kamrat med Pappa äfven på 2:dra lifgrenadier-regem. Han var skicklig gymnast och gjorde som sådan många tjänster åt en äldre regementskamrat, kapten Krusenstierna. Denne brukade nämligen lida af kolik och det hände ofta nog, att den kom på just under öfningarna på Malmens exercisfält. Han hade gjort upp med bataljonschefen, att i så fall fick han göra ett tecken till denne, som då genast kommanderade: "bataljon, halt, för fot gevar, på stallet hvila. Kapten Krusenstierna och löjtnant Ulrich för fronten." K-a lade sig då på marken, och Ulrich gaf honom massage på magen till knektarnas stora förnöjelse.

Sedermera egnade Ulrich sig helt och hållet åt gymnastiken, hade ett institut i Bremen och fick titel af Professor.

På hösten 1850 togo Pappa och hans gode vän och trogne kamrat Gustaf Toll officers-examen på samma dag. Hyrvagn från Stockholm beställdes ut till Karlberg, som bruket var. De civila kläderna som legat färdiga i afvakten på att få användas, påkläddes under jubel, och så bar det iväg till staden för att fira den glada dagen med en liten festmiddag.

På nyåret 1851 kom Pappa åter upp till Stockholm för att "passera graderna vid 2:dra gardet." Det var på den tiden underoffice-

rarnes och särskildt fanjunkarnes förnöjelse att hålla på sin värdighet och låta den unge officeren känna sin underordnade ställning. när han tjänstgjorde som menig man. "Gradpasserarens plats är vid dörren."

En höst, när Farfar för sin bröstsjukdom åter måste resa söderut, var han så klen, att man ansåg det riskabelt att han reste ensam. Pappa som då nyss blifvit officer följde därför med. I Paris gjordes uppehåll i resan. Där voro de ofta tillsammans med porträttmålaren Sophie Ribbing, dotter till "Morbror Arvid." Till hennes glädje bjöd Farfar henne ibland på middag. Hon bodde på ett pensionat, där det var så knappt med maten, att hon för att stilla sin hunger brukade gå ut och köpa rostade kastanjer af en gubbe som stod i ett gathörn och sålde sådana.

Efter en liten tids hvila tyckte Farfar, att han godt kunde fortsätta resan ensam, hvilket han äfven gjorde, först till Lissabon och därifrån vidare till Madeira.

Där samlades lungsjuka från olika länder för att söka hälsa i det välgörande klimatet. De brukade i folkets mun kallas: "les déserteurs de la cimatière." Under detta Farfars besök voro där bl.a. ett par engelska ladies som nödvändigt ville hafva en kavaljer med sig på sina bergbestigningar. De gäfv sig ej tillfreds, förrän gamle Farfar, sjuk som han var, dock som artig gentleman erbjöd sig att eskortera dem på deras ridfärder på små raggiga bergshästar.

Vid afskedet från Pappa i Paris sade Farfar: "stanna du här, så länge du har lust och pengarna räcka," hvilket Pappa äfven gjorde. Om morgnarna gick han på en ridskola, ledd af en monsieur Bancher. Denne hade utarbetat och infört en ny slags rid-metod och hade en hög och ideell syn på den ädla ridkonsten. "Att syfta uppåt och det högsta ana, men aldrig tro sig mästare ändå."

Tillsammans med en del andra unga herrar och damer bevistade Pappa föreläsningar i deklamation och väl-läsning med hvilket de äfven själfva fingo öfva sig. Ännu under sina sista lefnadsår brukade han ibland recitera en dikt af Lamartine som han lärde sig då. För att vidare evertuera sig i franska språket, brukade han ofta

tillsammans med en landsman, Teodor Hagberg (sedermåla professor i
Upsala) besöka Theatre Francais, där man fick höra Voltaires och
Molières skådespel, framförda på den mest väljudande och vackra
franska.

Julaften blef Pappa jämte en del andra svenskar inbjuden till svenske ministerns, excellensen greve Löwenhjelm, hem. Efter uppbrottet därifrån, gick han till kyrkan S:te Madelaine där det skulle bli midnatts-mässa. Där rådde tystnad och dunkel, men vid slaget 12 tändes alla ljus och orgeln brusade fram en julhymn. Så inleddes julen på ett stämningsfullt och vackert sätt.

Under Pappas vistelse i Paris, aflade konung Viktor Emanuel ett besök där. Det firades med mycket fester och högtidligheter. Genom greve Löwenhjelm fick Pappa tillstånd att till häst och i sin svenska uniform deltaga i Marskalk Wagners stab. Ute på Marsfältet hölls trupprevy och paradering inför kejsar Napoleon III och italienska konungen samt defilerings framför kejsarinnan Eugénie som tagit plats vid Napoleon I:s grafmonument. På aftonen höll staden Paris stor bal på Hotel de ville, där alla de kungliga behagade närvara.

Under en resa något år senare uppehöll sig Pappa några veckor i Schweitz i en pension strax nedanför Gênéve. En dag sade värden till honom: "Ni har en landsman, en svensk prins, boende här strax intill." Pappa tog då reda på, att det var hertig Fredrik Kristian af Augustenborg, densamme som ett parti här i Sverige ville göra till tronföljare efter hans broders Karl August död. Nu var han en gammal man och lefde ett stilla, tillbakadraget lif på sin villa vid Gênéversjön. Pappa gjorde honom sin uppvaktning, och hertigen frågade med intresse bl.a. hvilket regemente han tillförde. Han tycktes ha' rätt väl reda på svenska förhållanden, hade en tid egt en svensk landtegendom i Vestergötland och varit bosatt här i Sverige.

Under kriget när Vestmakterna läto sina flottor gå in i Östersjön, beordrades tid efter annan en del regementen, däribland 2:dra lifgrenadiererna, till Gotland för att försvara vår neutrali-

tet. Den hölls dock ej strängare än att engelsmän och fransmän fingo ha' kol-upplag vid Färösund. Största delen af regementet kvarlåg vid Wisby. men Pappa detacherades med en afdelning på 50 man upp till Färösund. Där låg äfven den svenska briggen Nordenskjöld på bevakning. Fransmännen hade gjort sig hemmastadda på Färön och sla-

git upp läger helt nära stranden. De förbundna hade lyckats taga fästningen Bomarsund på Åland och medförde därifrån en del ryska fångar ned till Fårösund.

En dag kom en matros från Nordenskjöld öfver med hälsning och begäran från chefen till löjtnant Hermelin, att han skulle komma ombord. Vid hans ankomst dit sade chefen, kommandör Kleman: "nu skola vi två representera Sveriges krigsmakt till lands och vatten och fara öfver till Fårön och föreställa fransmännen, att de måste draga sitt läger längre upp på land, så att det ej syns från hamnen, ty bland de ryska fångarna finns flere officerare och de kunna möjligen rapportera hem till sitt land, att vi låta de förbundna slå läger och hafva upplag på neutral mark." Sagdt och gjordt.

Den franske chefen på Fårön tog illa upp tillsagelsen, men fann sig dock föranlåten att flytta lägret in i skogen.

Emellertid hade de ryska fångarna koleran med sig, och den spred sig snart både till trupper och landbefolkningen. När många af de 50 östgötarna insjuknat, förklarade skeppsläkaren på Nordenskjöld: "jag hinner ej att taga vård äfven om dem, utan det får löjtnanten göra själf." så instruerade han Pappa hur Neptuni-gördel skulle läggas samt öfverlämnade medicin till honom med föreskrifter.

Sedan skötte Pappa sina karlar själf, och ingen af dem dog. När det blef känt af befolkningen att han skötte de sjuka, hade han mycket svårt att få någon bestad.

För kolerans skull blefvo ej heller löjtnant och manskap aflösta af någon ny afdelning, utan deingo stanna vid Fårösund från tidigt på sommaren till sent på hösten.

De sysselsatte sig med en del exercis, men för att de skulle få litet mera arbete, blef det tillåtet, att karlarna skulle få hjälpa till med lossning och lastning af kol på de främmande krigsfartygen. Det tillförde dem rätt mycket pengar och följden blef suspande och oregelighet. Det lyckades dock medels hot om återtagande

af arbetsmedgifvandet att få bukt med dem.

En stackars utsvulten och skabbig New Foundlands-hund sprang den sommaren omkring uppe vid Fårösund. Den var herrelös; en skeppare hade lämnat honom kvar i land, därför att han hade valpsjukan. Pappa, som såg att det var en ädel hund, tog sig av honom, gjorde

honom ren och gaf honom mat, och på kort tid blef han riktigt vacker. Tillgifven blef han också, och när Pappa brukade bada i en vik därintill, simmade han efter, tog honom försiktigt i armen och drog honom mot land.

Äntligen i slutet af Nov. fick den lilla truppen marschera till Kappelshamn, där det öfriga regementet mötte från Wisby. Hunden följde troget med. När kapten Edman, en äldre regementskamrat, fick se honom, föreslog han en byteshandel. Pappa skulle få en liten Gotlands-russ, som han hade med sig, om han finge hunden. (Han ville nämligen gärna gifva honom åt en sin vän, baron v. Essen i Vestergötland, som länge sökt efter en äkta New Foundlands-hund.) Anbudet antogs med tacksamhet, och den lille russen följde Pappa först till Franeryd och sedan upp till Ekeby, där Carolina med alltid använde honom till att köra mjölken från Ekeby fram till Åsby.

För att återgå till Kappelshamn lågo där flere af flottans fartyg redo att föra regementet öfver till fastlandet.

På ett af dem förde Prins Oscar, sedermera Oscar II, befälet. Under full storm och många besvärigheter inskeppades trupperna. Den lille russen fördes ut i en roddbåt och hissades sedan med linor upp på fartyget, där han fick stå under en presenning och äta af manskapets "knallar", ty något foder hade de ej med.

När de sedan dagen därpå kommo in i Slätbaken och vid hem fingo fast mark under fötterna, jublade karlarna och marscherade sjungande hem till Malmén.

När man förr i världen från Stockholm skulle "resa söderut", så färdades man, sedan man kommit in i Småland, genom Säby socken, där uppehåll gjordes vid Sätthålla gästgifvaregård. En gång när Drottning Desideria ämnade fara utomlands, tog hon med uppvaktning natt-logis på Gripenbergs gamla slott. Väl ditkommen, fann hon dock resans besvärligheter så stora, att hon ej ville fortsätta längre, utan sent på kvällen, när hon redan gått till sängs, lät hon tillkalla sin kammarherre, greve v. Rosen, och tillsade honom sin vilja att morgonen därpå börja återfärden till Stockholm. Han måste då på natten skaffa folk som skickades till gästgifvaregårdarna, dels norrut som förbud och dels söderut med beskedet, att Hennes Maje-

stöt ej behagade resa längre.

När Föräldrarna varit gifta ett par år och bodde på Traneryd, kom det en dag underrättelse om att Konung Carl XV på väg söderut skulle passera där förbi (förmodligen sommaren 1860) samt byta om hästar utanför parkgrindarna. Pappa sade då till folket på gården, att de skulle få ledigt den dagen, att de skulle "snygga sig litet" och komma fram för att "hälsa på kungen." Karlarna instruerades och öfvades, så att de taktfast och kraftigt kunde hurra för konungen. Man visste, att vid förra häst-ombytet hade det gjorts uppenhåll för frukost, men Mamma dukade likväl inne i parken ett bord med årets första smultron, rödvin och bakelser. Från Göberg hade Fru Bogeman med dottern Dora samt från Gripenberg Pastor Ingeborg infunnit sig. Vid konungens ankomst gick Pappa fram till vagnen och frågade om Hans Majestät ville vara så god och gå in i parken, medan hästombytet försiggick. Det var han genast villig till. Men när han såg de väntande damerna, sade han till Pappa: "bereta af mig det värsta dammet", och sedan det var gjort: "presentera mig nu." Pappa förestälde naturligtvis i stället damerna för konungen, som sedan vänligt underhöll sig med dem samt lät sig väl smaka af den framsatta trakteringen. Som uppvaktning hade han med sig sin vän Johan Liljencrantz, Schilt och lifmedikus Vincent Lundberg. När de återvände till vagnen, sade konungen till Pappa: "Ni Hermeliner ha' så alltför tidigt tagit afsked ur krigstjänsten, - men om det gäller, så komma Ni väl med ändå." Mycket folk hade samlats vid vägen, och vid affärden utbringade Pappa ett "lefve konungen", som folket besvarade med ett fyrfaldigt rungande hurra.

Ett par år senare, när Föräldrarna voro bosatta vid Åsby gjorde konung Carl XV under en resa till Norge uppehåll med häst-ombyte i närheten af Åsby. De foro då tillsammans med Farbror David och Paster Hildegard dit för att uppvakta konungen och blefvo som alltid bemötta med vänlighet af honom.

Det var efter det tillfället som Gustaf från Österby skrytsamt sade: "Jag har talat mycket vid kungen jag." - "Nå, hvad sa' han då?" - "Du är en drummel, sa' han." (Gustaf fick inte hästen intill stängen, utan kungen fick hjälpa honom.) - "Hvad sa' du då?" "Jag sa' ingenting, jag."

Farbror David hade som tillhörande Lifbeväringen tjänstgjort som uppvaktande vid hofvet under Oscar I:s tid.

Vid ett tillfälle då en hel del högre officerare voro samlade där, hade konungen frågat: "Är det någon af Er som kan säga mig, när det är rätta tiden att så kornet?"

När ingen kunde gifva konungen besked därom, steg unge Hermelin dristigt fram och sade: "Ers Majestät, i min hembygd är det en sägen, att när eklörvet är så stort att det täcker dufvan, då är tiden inne att så kornet."

Det svaret blef konungen belåten med, - både upplysande och poetiskt.

Under de sista åren af vår käre gamle Fars långa lefnad trädde ofta dessa små bilder från barndoms- och ungdoms-tiden fram för hans minne. De äro enkelt nedskrifna, alldeles som han brukade berätta dem. För oss som själfva hört honom tala om gamla tider, är det kärt att minnas dem. Betecknande för hans på Ålderdomen alltmer och mer blida och ljusa sinne är, att de mörkare bilderna från hans manna-ålders många gång ganska hårda kamp trädde i bakgrunden. Vi veta alla, hvem som lättade den bördan och hjälpte honom bära den. Fars och Mors kärlek och förtröstan ha gifvit åt oss den oskattbara gåfvan af ett lyckligt hem med goda, ljusa minnen från vår barndoms- och ungdoms-tid.

Brita Hermelin.